

Etički aspekti ljudskih biobanaka: sustavni pregledni rad

Danijela Budimir, Ozren Polašek, Ana Marušić, Ivana Kolčić, Tatjana Zemunik, Vesna Boraska, Ana Jerončić, Mladen Boban, Harry Campbell, Igor Rudan

Cilj Sustavno pregledati trenutnu literaturu o etičkim aspektima ljudskih biobanaka.

Postupci Pretražili smo baze podataka Web of Science i PubMed da bismo našli istraživanja koja su se bavila etičkim problemima biobanaka. Nismo postavili nikakve granice pretrage (dizajn istraživanja, populacija, razdoblje, ili jezik). Uključili smo sve identificirane članke objavljene do studenoga 2010. Analizirali smo tip članka, časopis koji ga je objavio, državu/instituciju, godinu objave, broj citata, i kvalitativno smo procijenili svaki članak da bismo odredili etička pitanja kojima se bavi.

Rezultati Naše kriterije zadovoljila su 154 istraživanja. Ona su uglavnom došla iz visokorazvijenih zemalja i bila su izdana u zadnja dva desetljeća, a oko pola ih je bilo izdano 2009. ili 2010. Uglavnom su se bavila informiranim pristankom, privatnošću i mogućnošću identifikacije, objavljivanjem rezultata sudionicima, važnošću povjerenja javnosti, uključivanjem djece, komercijalizacijom, ulogom etičkih povjerenstava, međunarodnom razmjenom podataka, vlasništvom uzoraka, i podjelom dobiti.

Zaključci U cijelom području istraživanja o biobankama žarište je na etičkim pitanjima. Iako nema konsenzusa o tome koja su stara i najtipičnija etička pitanja, s daljnjim razvojem područja i sve kompleksnijom strukturom biobanaka, ta pitanja će se nastaviti razvijati i akumulirati, što zahtijeva trajno propitivanje i raspravu.